

Ulusal Günlük Gazetelerde Spor İçerikli Köşe Yazılarının Ele Alınışı

Alp ÇELİK, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Zeki TAŞ, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ÖZET

Ulusal günlük gazeteler; günlük olaylar hakkında ayrıntılı haberler vermeyi amaçlarlar. Gazetelerin spor sayfaları ise içerisinde köşe yazıları ve sportif aktivitelerle ilgili ayrıntılı spor haberlerinin yer aldığı sayfalardır. Okuyucu kitlesinin gazetelerde baktıkları ilk bölüm spor sayfalarıdır. Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de yayımlanan ulusal günlük gazetelerin spor içerikli köşe yazılarına ne kadar oranda yer verdiğini incelemektir. Araştırmada ülkemizde yayımlanan dokuz adet ulusal günlük gazetelerin spor sayfaları bir yıl süreyle incelenmiştir. Köşe yazılarının haber sayısı, yayımlandığı sayfa numarası, ne kadar yer verildiği (cm), gazetelerin erişim bilgileri tespit edilmiştir. Gazete alan hesaplamaları, yüzde (%) olarak ve istatistikî değerlendirmeler Microsoft-Excel programında yapılmıştır. Veriler Microsoft Office Word programına aktarılarak çalışma tamamlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; spor içerikli yazılan köşe yazılarının haber sayısının, daha çok Milliyet gazetesinde yayımlandığı, Cumhuriyet gazetesinin 1. sayfada haber yaptığı, Haber Türk gazetesinin köşe yazıları için daha fazla alan kullandığı, Zaman gazetesinin ise daha fazla kişiye erişim sağladığı bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Köşe Yazıları, Spor, Ulusal Günlük Gazeteler.

The Sports Column on National Daily Newspapers

ABSTRACT

National daily newspapers aim to report detailed daily news. Sport pages of the newspapers contain sport columns and news about sport activities. The aim of this research was to investigate the sport columns appearing on sport pages of national daily newspapers published in Turkey. During the research process, nine national daily newspapers published in Turkey were reviewed for one year. The number of sport columns, publishing page, publishing space in cm. and accessibility of newspapers are ascertained. Newspaper field measurement, statistical and percentage calculations are made by Microsoft Excel. The study was completed with the transfer of the data obtained from Excel to Word as a document. According to the obtained data, regarding the news density on sport columns; Milliyet has the most news published, Cumhuriyet has the most news on front page, Haber Turk has the most space allocated and Zaman has been the most accessible newspaper.

Key Words: Column, Sport, National Daily Newspapers.

GİRİŞ

Gazetecilik, edebiyatçılık, fikir adamlığı ile birlikte yorum yazarlığı; süreç içerisinde dönüşüme uğrayarak köşe yazarlığı adında bir tür ortaya çıkarmıştır (Yüce, 2007).

Köşe yazarlığı tanımlanırken, iki yazı türünün temel özelliklerinden faydalanılabilir. Bunlar fıkra ve makaledir. Gazetelerin ve dergilerin belirli sayfalarında yer alması, gündelik konuları işleme ve yoruma dayanması köşe yazılarının dikkat çekici özellikleridir (Yüce, 2007) Dr. John Hill' in 11 Mart 1751 tarihinden itibaren, London Advertiser ve Literary Gazette' da, "müfettiş" mahlasıyla yazdığı yazılar ilk köşe yazıları olma özelliğini taşımaktadır. Hill, iki yıl boyunca yazılarını sürdürmüş, karşılığında her yıl için 1500 sterlin ücret almıştır.

Basın tarihinin bu ilk köşe yazarı, bugünkü meslektaşlarının tersine ciddi konularla ilgilenmekten hoşlanmayıp, tersine dedikoduları yansıtmaktan zevk almıştır (Öcal, 2011). Günümüzde ise köşe yazıları gazeteler, dergiler ve sanal kitle iletişim araçları sayesinde okuyucuyla buluşurlar. Bunlardan gazeteler okuyucu ve hedef kitleyi etkilemede güçlü birer araçtır. Özellikle; gazetelerin spor sayfaları ile köşe yazıları kitleleri etkilemede kullandıkları önemli sayfalardır (Öztürk ve ark., 1996). İnsanlar ulaşmak istediği amaç ile tercih ettiği iletişim şekli arasında bir uygunluk olmasını ister. İşte burada medya yöneticileri hangi iletinin hangi iletişim aracı ile hangi kanalla okuyucuya göndereceğini çok iyi bilmektedir (Yetim, Cengiz, 2012). Örneğin bir futbol maçını İnsanlar sahadan ya da televizyondan izleseler bile, sonra ki gün spor yorumu okumak ve kendi yorumları ile karşılaştırmak isterler. (Çendek, Özbek, 2010) Böylelikle gazeteler; satış kaygısını gözeterek ve tüketici talepleri doğrultusunda sporseverlerin ve taraftarların ilgisini çekebilmek için spor sayfalarının sayısını arttırmaktadırlar. Hatta spor haberleri veren gazeteler yayımlamakla beraber gazeteler, toplum tarafından ilgi ve kabul gören spor branşlarını öne çıkarma çabası içerisinde de girmişlerdir. Aslında bu yaklaşım geçmişten bu yana hiç değişmemiştir. Modern sporun doğuşu sürecindeki yenilikler spor medyasını ve spor gazeteciliğini ortaya çıkarmıştır.

Spor ile ilgili yayınların başlangıç ülkesi İngiltere'dir. Spor geçmişi olan bir grup insan 1838'de "Bells Life" dergisini çıkarmış, daha sonra bu yayın organı "Sporting Life" spor dergisine dönüşmüştür. Spor yayıncılığında İngiltere'yi Fransa izlemiştir. 1800 yıllarda Fransız menşeli olan "Eugene Chapus" İngilizlerin "Bells Life" yayın örneğini model alarak yazılar yazmıştır. Fransızların su sporlarına ve at yarışlarına olan ilgilerini dikkate olarak bu alanda yazılar kaleme almıştır (Çetin, 2014: 62-63). Görüldüğü gibi birçok ülkede spor yayını yapan organlar kitle iletişim araçları sayesinde tüketicilerin ilgi, istek ve talepleri doğrultusunda haber ve köşe yazıları hazırlayıp okuyucuya sunmaktadırlar.

Dünya' da olduğu gibi ülkemizde de en çok ilgi gören spor branşlarının başında futbol yer almaktadır. Modern futbolun milattan sonra Roma'da özellikle askerler arasında oynanan "Harpatsam"ın bugünkü modern futbolun esasını teşkil ettiği ve Romalıların bu oyunu Elenlerin "Episkyres" adlı oyunlarından esinlenerek

ortaya çıkardıkları söylenir (Yıldırım, 2008). Futbol evrensel bir dildir. Tüm dünyada kabul görmüştür. İçinde kimine göre heyecan, kimine göre tutku, kimine göre bilinmezlik barındırır (Mirimoğlu, 2007). Diğer bir açıdan bakıldığında futbol; en popüler, en birleştirici spor dalı olması ile birlikte seyircisi, taraftar gelirleri, iddaa ve bahis gelirleri ile endüstri halini almıştır. Bu büyük endüstri içerisinde antrenör, futbolcu, menajerlik, hakem, futbol yorumculuğu ve futbol yazarlığı gibi bileşenler barındırmaktadır (Ekin, 2014: 121-122).

Spor medyası, haberlere konu olan sporcular, antrenörler, kulüpler ve spor ürünlerini birer yıldız yapabilir. Bu yıldızları seyreden milyonlarca kişi, kendilerini onların yerine koyabilir. Bu durum medya ve kitle iletişim araçlarının gücünü temsil etmektedir (Ünsal, Ramazanoğlu, 2013). O halde kitle iletişimi ve spor birbirini besleyen, tamamlayan bir olgu haline gelmiştir demek mümkündür (Kuyucu, 2008). Bu çalışmada; ulusal günlük gazetelerde spor köşe yazılarının yer almasına ilişkin bulgular tespit edilmiştir.

MATERYAL VE METHOD

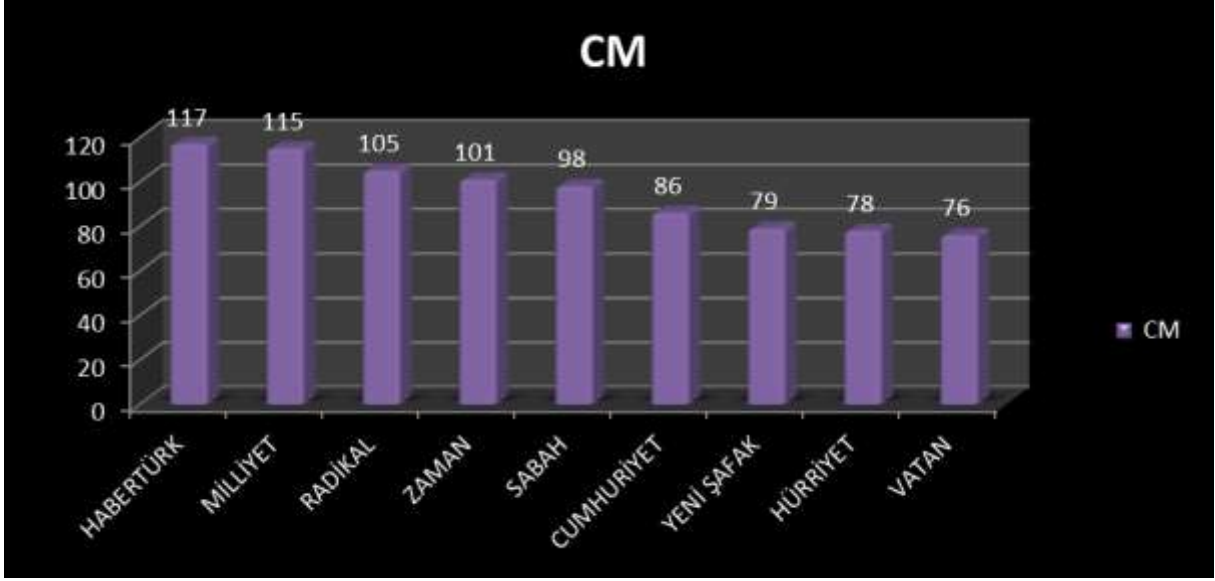
Bu çalışmanın örneklemini, ana medya kuruluşları içerisinde, yüksek baskı sayısına sahip, okuyucuya ulaşabilir olması gibi temel ölçütler dikkate alınarak; Milliyet, Cumhuriyet, Vatan, Sabah, Yeni Şafak, Haber Türk, Zaman, Hürriyet, Radikal gazeteleri oluşturmaktadır. Seçilen dokuz ulusal günlük gazetenin spor sayfaları bir yıl süreyle (26.05.2014-26.05.2015) incelenmiştir.

BULGULAR

Tablo1: Gazetelerin haber sayısına ilişkin tanımlayıcı veriler

GAZETELER	Milliyet	Cumhuriyet	Vatan	Sabah	Yeni Şafak	Haber Türk	Zaman	Hürriyet	Radikal
HABER SAYISI	313	287	284	282	245	172	157	104	18
YÜZDE OARANI	%17	%15	%15	%15	%13	%9	%8	%6	%1

Grafik 1: Ulusal günlük gazetelerin spor köşe yazılarının alanlara göre dağılımı

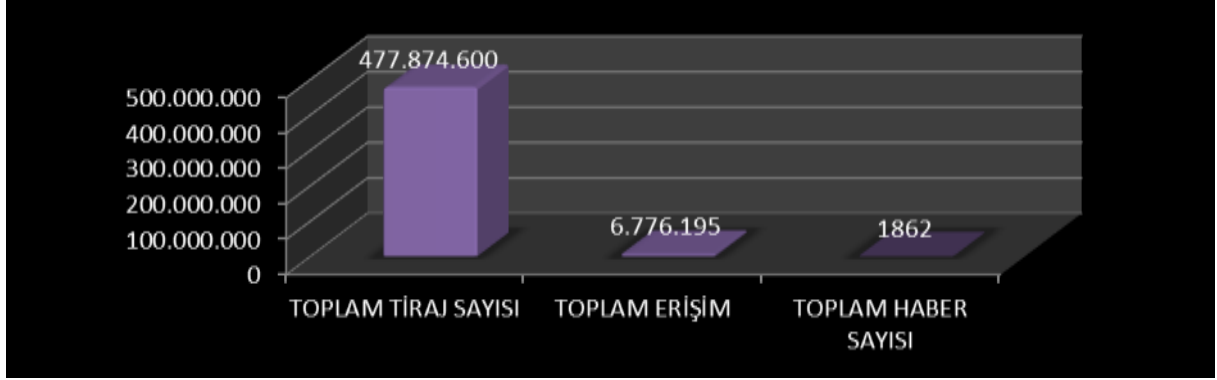

Grafik:1’de görüldüğü gibi Haber Türk Gazetesi spor içerikli köşe yazılarına 117 cm² alan, Milliyet 115 cm², Radikal 105 cm², Zaman 101 cm², Sabah 98 cm², Cumhuriyet 86 cm², Yeni Şafak 79 cm², Hürriyet 78 cm², Vatan Gazetesi 76 cm² alan kullandıkları tespit edilmiştir.

Grafik 2: Ulusal günlük gazetelerin köşe yazılarının sayfa numarası dağılımı

Grafik:2 Spor içerikli Köşe yazıları; Cumhuriyet 1.sayfa, Vatan 3 sayfa, Yeni Şafak 4, Milliyet 6, Haber Türk 11, Radikal 11, Sabah 17, Zaman 20, Hürriyet gazetesinde ise 20. sayfa da yer verdikleri tespit edilmiştir.

Grafik 3: Ulusal günlük gazetelerin toplam tiraj, erişim ve haber sayılarına oranı

Grafik 3’de görüldüğü gibi ulusal günlük gazetelerde toplam tiraj sayısı 477.874.600, erişim sayısı 6.776.195, haber sayısı ise 1862 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 2: Gazetelerin erişim sayılar

GAZTELER	Zaman	Hürriyet	Sabah	Haber Türk	Milliyet	Yeni Şafak	Vatan	Cumhuriyet	Radikal
ERİŞİM SAYISI	2.830.424	1.107.269	932.269	558.783	479.437	334.449	307.956	157.353	68.255
YÜZDE OARANI	%41	%16	%13	%8	%7	%4	%4	%2	%1

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada ulusal günlük gazetelerde spor içerikli köşe yazılarının ele alınışı, nicelik ve biçim olarak incelenmiştir. Elde edilen istatistiksel sonuçlara göre; spor içerikli köşe yazıları haber sayısında en çok %17’ lik oranla Milliyet gazetesinin haber yaptığı, ulusal günlük gazetelerde spor içerikli köşe yazılarına 117 cm’2 alan ile en çok Haber Türk gazetesinin yer ayırdığı, Cumhuriyet gazetesinin spor içerikli köşe yazılarını 1. Sayfadan okuyucuya duyurduğu, zaman gazetesinin ise %41 oran ile en çok kişiye erişim sağladığı bulgularına ulaşılmıştır.

Benzer nitelikteki başka araştırmanın sonuçlarına göre bir aylık süre içersin de yapmış olduğu araştırma da Cumhuriyet gazetesinin spora 1. Sayfada yer ayırdığı, en yüksek tiraja sahip (605.017) Hürriyet gazetesinin olduğu, yine %81.15 oranında spor yazısına Cumhuriyet gazetesinin yer verdiği bulgularına ulaşılmıştır (Öztürk ve ark., 1996). Karaküçük ve Yenel (1997) yapmış olduğu araştırma da spor içerikli haberlere en çok yer veren Milliyet Gazetesi olduğu verilerine ulaşımlardır. Çendek ve Özbek (2010) yapmış oldukları araştırma da spor köşe yazılarına en çok Milliyet Gazetesinin yer verdiği bulgularını tespit etmişlerdir.

Spor kitlelere ulaşmak ve onları yönlendirmede kullanılan en önemli araçlardan birisidir. Sporun tanıtılması, teşvik edilmesi, kitlelere yayılması ve sevdirmesinde basın rolü büyüktür. Özellikle yazılı basın spor sayfaları ve spor içerikli köşe yazıları ile bu görevi üstlenmektedirler (Çendek, Özbek, 2010).

Sonuç olarak; ülkemizde yazılı basın spor içerikli köşe yazılarına yeterince yer ayırmaktadır. Özellikle ulusal basın gerek tiraj kaygısı, gerekse spor branşlarının gelişmesi açısından yoğunlukla spor içerikli köşe yazılarını yayımlamakta olduklarını görmekteyiz. Ancak; okuyucu kitlesinin öncelikli olarak gazetelerde spor sayfalarını okuyarak başlamaları, gazetelerin yapmış oldukları haber içeriklerinde abartıdan uzak, sansasyonel olmayan, kısa, öz, ve bilgi odaklı haberler olmasına özen göstermeleri gerekmektedir. Yine Kitle iletişim araçları ve yazılı basının kitlelerin spora yönlendirilmesindeki gücü dikkate alındığında, spor içerikli köşe yazıları sporun topluma yaygınlaştırılmasına yönelik yayınlar olmalıdır. Böylelikle bu çalışmada elde edilen bulgular ülkemizde yayım yapan ulusal günlük gazetelerin spor içerikli köşe yazılarına ne kadar oranda yer verdikleri, ne kadar okuyucu kitlesine ulaştıkları, okuyucu kitlesinin ayrıntı içerik spor haberlerinden ne kadar yararlandığı bulguları çalışma alanı açısından da önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

Çendek, C., Özbek, O. (2010). *Ulusal Günlük Gazetelerde Sporun Yer Alışı*, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 4 (1).

Çetin, C. (2014). *Spor İletişimi*, Nobel Akademi Yayıncılık, Ankara: 62-63.

Ekin, V. (2014). *Türkiye’de Spor ve Medya*, Köprü Yayınları, İstanbul: 121-122.

Karaküçük, S., Yenel, F. (1997). *Türk Spor’ unun Gelişmesi ve Topluma Yaygınlaştırılması Bakımından Basının Etkinliği*, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(2).

Kuyucu, S.B. (2008). *Spor Yönetiminde Medyanın Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Ana Bilim Dalı, İstanbul: 72-73.

Mirimoğlu, M. (2007). *Futbol Haberlerinin Sunumunda Şiddet: Hürriyet, Zaman ve Bir gün Gazetelerinde Futbol Sunumlarının Analizi*, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversite Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir: 2.

Öcal, M. (2011). *Dünya’da ve Türkiye’de İlkler Tarihi*, <http://www.egitimyuvasi.com/konular/dunyada-ilkler-tarihi-ve-olaylarin-aciklamalari-4.9747/>

Öztürk, F., İnce, G., Zülkadiroğlu, Z., Şahin, M. (1996). *Günlük Gazetelerde Spor’ un Yer Alışı*, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 7 (2).

Ünsal, B., Ramazanoğlu, F. (2013). *Spor Medyasının Toplum Üzerindeki Sosyolojik Etkisi*, Eğitim ve Öğretim Araştırma Dergisi, 2 (1).

Yetim, A., Cengiz, R. (2012). *İletişim ve Spor*, Berikan Yayın Evi Ankara: 24.

Yıldırım, E. (2008). *Profesyonel Ligde Yabancı Futbolcuların, Türkiye’de Futbol Oynamalarına İlişkin Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Açardan Görüşleri ve Yerli Futbolcuların Yabancı Futbolculara Bakış Açılıarı*,

Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Ankara: 3.

Yüce, E. (2007). *Simgesel Seçkinler ve Habitus: Hürriyet Gazetesinde Köşe Yazarlığı*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Ana Bilim Dalı, Ankara: 113.